

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félfévre 6 K. negyedévre 3 K. — f.
Vidéken " 9 K. " 4 K. 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Fő-tér 42. Gyarmathy-palota,
földszint az udvarban.

A békefeltételek.

A kormány, tudvalevőleg különféle reményeket fűzött ahhoz, hogy majd csúszál a jelenlegi zavaros és lehetetlen helyzetből egy olyan kibontakozást, amely kielégíti az ellenzék, amelynek nyomán — elvégre náluk ez a fődolog — a kormány továbbra is ott maradhatna a helyén, a hatalmi polcon. Mert a legfőbb vágy ez. Hiába beszél Lukács, hogy ez nála nem irányadó. Nagyon is az s meglátszik rajta, hogy milyen göresösen ragaszkodik a kormányelnöki székhöz.

Alkudozásokat kíséreltek meg és sok mindenre volna engedékenységtük, csak két dologra nem. Az egyik, hogy a kormányelnököknek ne kelljen otthagynia az állását. A másik, hogy az ellenzék hagyja jóvá a képviselőházban történt eseményeket. Felejtse el mindent, megalázást, a törvényellenes szavazásokat, rendőrséget, katonaságot. Szóval megint elő akarta hozni a kormány azt a fátyolt, amelyet a multakra szokás dobni, hogy a mult-

ban történtek a feledés homályába vesszenek el.

De ezek a reménysegei, úgy látszik, belátható időn belül nem válnak be. Az ellenzék ilyen formában nem hajlandó alkudozni, a lehetetlenségek elfogadásába nem mehet bele.

Azt sem lehet elfogadni, hogy a képviselőház elnöke rendőrökkel dobáltassa ki az ülésteremből a képviselőket. Elvégre erre a célra neki rendőröket és katonákat csak a belügyminiszter adhat s a jövőben megeshetne, hogy a belügyminiszter alkalmazná a karhatalmat s esetleg éppen a neki nem tetsző házelnököt dobhatná ki vele. Mert ha megtörténhetett ott egyszer „emez“, megtörténhet a jövőben „amaz“. A bármely, mindenkor hatalom játékszerévé válhatna a parlament s az idáig való lefokozását bizonyára nem akarhatja senki sem.

Az ellenzék tehát nem kötődésből, hanem az ország törvényes jogának megóvása és megtartása céljából nem alkudozik a kormánnyal s lehetetlen kibékülési javaslatait ezen okokból nem fogadhatja el.

Ámde kívánja első sorban a restitutio in integrumot, vagyis a régi állapotnak a visszaállítását. Másodszorban kívánja az abszolutisztikus módon keletkezett véderőtörvények megfelelő módon való orvoslását, de e felől sem Lukács Lászlóval, sem Tisza Istvánnal tárgyalásokba nem bocsátkozhat, mert ránézve lehetlenség. Egy más bizalmi ember kiküldését kívánja, Lukács László és Tisza István pedig vonuljanak vissza. Kívánja még azt, hogy az új házszabályok érvénytelensége megállapíttassék, mert azok az ellenzéki képviselők erőszakos kirekesztésével létesültek, ennél fogva módosítandók. Kívánja a sajtó ellen elkövetett önkénykedések végleges lehetlenné tételét.

Ha pedig ezek az ügyek rendezve lesznek, akkor kívánja a jelenlegi képviselőháznak az azonnal való felosztatását, mert a jelenlegi parlamentben, a keserű emlékek hatása alatt az együttműködés ki van zárva. Új választások új képviselőházat hoznának össze s ennek az új törvényhozó testületnek semmi más programja

Őszi kalap ujdonságok ASZMANN FERENCZNÉL.

Nyulpástétom.

A mult heti hajtóvadászaton szerencsétlenségemre több vadász kollégával megismerttettem a feleségem készített nyulpástétomot.

Mindannyian, akik ettek belőle, a készítés „recept“-jét kérték tőlem. Én persze ezt készségesen meg is ígértem; nem gondolván meg, hogy minő kínlásból fog az kitalálni.

Én azt hittem ugyanis, hogy egész egyszerűen lediktáltatom az asszonnyal, hogy miből hány gramm vagy kiló kell, hogy miként kell azokat össze-vissza kevergetni, hány fok celzius mellett, hány első vagy másodpercig kell hevíteni és pontum... De hát alaposan beugrottam, mert a „recept“ a következőképen jött létre:

Én (az asszonyhoz): Mondjad csak kérelek, hogy készítik ezt a nyulpástétomot, mert többen akarják tudni...?

Ő (az asszony): Óh, az nagyon egyszerű. Először is végy egy nyulat és egy libamáját... azt tedd fel „dinstelni“ és...

Én: Megállj csak! Először is a vadászra lealázó cselekmény nyulat „venni“, mi löni szoktuk a fülest; továbbá nem említettetted, hogy a nyulat megkell-e nyuzni és hogy a bélrészeknek benne kell-e okvet-

len maradniok, mert alig hiszem, hogy azt így mind-nki szeretné...

Ő (csáb rohejjel): Ugyan ne ostobáskodj, hát hiszen magától értődik, hogy csak a tiszta húsát kell „dinstelni“.

Én: Már engedj meg, én alaposan akarom tudni és nem szeretném, ha valaki félreérthetné a magyarázatot. E szerint a csontokat nem kell „dinstelni“. (Vajjon mi az Isten nyilat jelenthet ez a „dinstelni“?) De hát hogy tudom kiszedni a csontokat?

Ő: Egyszerű... hiszen a hus lefő a csontokról...

Én: Engedj meg, de te „elágaztatsz“ és ez nem helyes. Inkább alkalmazd a „viszszatéró modort“ és ismetelj, mintsem zavar legyen. Eddig egy szó sem volt még fővéről; hát mikor, hogy főhet le, már most?

Ő: Ha „szekalsz“ mindjárt nem beszéllek; hiszen az egyre megy, akár „dinstolod“ akár főzöd. Csak hogy a főzés sok vízbe történik és így kitőne az ize; de a dinstoláshoz csak egy pár kanál víz kell és még sok minden, hogy jó ízű legyen...

Én: Most már értem; tehát, a csontokat dinstolással lefőzöd a hu-ról, azaz, hogy a húst a csontokról. De hát a szemeit, hogy veszed ki, mert azok üregben vannak?...

Ő: Edd meg a fejét; hiszen csak tudod, hogy nyulfejet soha sem tálatattam még a vendégeknek se?!...

Én: Tudom, tudom; de azért nincs kizárva, hogy oda ki a konyhán az is fő, különösen, ha Pástétomról van szó, amihez en mindent hozzá tudok képzelni... különben, látom nincs türelmed, gyereünk tovább...

Ő: No, hát összevágysz 2-3 fej hagymát és ehez...

Én: Megállj! Makói I. osztály, vagy második osztályu hagymát; mert a makói szövetkezet „kicsire nem néz“ és az aprót is az I-ső osztályuba keveri, hiszen tudod...

Ő: Te valósággal hagymázban szenvedsz, hiszen minden asszony tudja, hogy mit tesz az a „2-3 hagyma“.

Én: (Ez alatt előre nevetek, hogy Lukács kapitány, aki bizonyára valami bakával csináltatja a pástétomát: hámozatlanul fogja a hagymát alkalmazni!)

Ő: Teszel bele — már t. i. a lábásba (amit most láb nélkül árulnak) egy kanál zsirt, annyi, sőt amennyi kell; 2-3 kanál ecetet és főzöd 4 óráig.

Én: Mit főzök? Ezeket az ingredientiaikat? Hát a húst nem kell főzni?

Ő: Egye meg az ördög, hiszen már abban benne kell lenni a husnak...

Én: Ez valószínű; de hát délután négy óráig, vagy hajnali 4 óráig kell főzni? Ez még nincs precizirozva...

Ő: Nem azt a 4 órát értem; hanem „Négy óra hosszúig“.

Az összes tanintézetek részére új és használt iskolakönyvek, papír-, író- és rajzszerkek a legolcsóbban kaphatók Csáthynál. Piac-utca 8. Telefon-interurbán 296.

nem volna, mint az új választójogi reform és az új képviselőházi házszabályok megalkotása. Az új választójogi törvény az egyenlőség, általánosság és a titkosság alapján kell, hogy álljon.

Körülbelül ezek lesznek azok a pontok, amikkel az egyesült ellenzéki pártok végrehajtó bizottsága a külsőben álló őszi parlamenti munkát megkezdi. Ezekkel vél segíthetni a helyzeten. Ha javaslatai nem találhatnak méltánylásra, a küzdelem folyik tovább.

Lukács nyilatkozata a béke lehetőségéről.

Valahol Abaujban összeverődött egy népgyűlés. A gyűlés nem volt munkapárti, mert elnökévé a függetlenségi párt elnökét választotta meg. De nem volt egészen ellenzéki sem, mert meghallgatta a kerület munkapárti képviselőjét, Bárczay Ferencet. Így történt azután, hogy a gyűlékezett elfogadott egy határozati javaslatot, amely expressis verbis nem itéli ugyan el a parlamentben történt alkotmányserelmet, de a leghatározottabb hangon követeli, hogy a képviselők mentelmi joga törvényben biztosítsák, nehogy majd valaha eszébe jusson az elnöknek, ismét rendőröket vinni a parlamentbe.

Lukács László miniszterelnök pedig ezt megerősítendő, kifejti, hogy ő is ezt akarta és ugyanezt mondta Nagyenyeden. Hajlandó is oly határozati javaslatot elfogadni, mely a normális tárgyalás lehetőségét biztosítja a parlamentben és azt hiszi, hogy a nemzeti munkapárt is hozzájárul e határozathoz. Egyetért Lukács László Andrassyval, hogy a házszabályokat revideálni lehet részletesen. Lukács miniszterelnök nyilatkozatának hangja végig békülékeny.

En: Értem; menjünk tovább.

Ő: En már indulok is, ha még sokat hasogatód a hajszálat. Hát ezen idő alatt a hus jól megpuhult. Most leszded a hust a esontról, apróra összevagdald; de nagyon apróra...

En: Majd vagdalja, aki akarja; de én ugyan nem...

Ő: Aztán szítán áttöröd. Ekkor 6 tojásnak a sárgáját hozzá kevered; a fehérjét pedig tovább vered és így szintén hozzá kevered. Teszel hozzá „egy csipet” szegfűszeget (nem mondja, hogy hány colost...); ugyanannyi szerecsendiót (soha se tudtam, hogy fekete diók is vannak?), fekete borsot (soha se láttam pld. violaszin borsot) és egy jó kanál zsírt... (hát, akinek nincs éppen „jó” kanala...). Ezeket jól elkevered és...

En: Nos, nos... mi következik most??

Ő: Hát kikensz egy lábast zsírral...

En: Csak kívül, vagy a fenekét is?

Ő: Mondom, hogy itt hagylak... A lábast beszórod prézlivel, ebbe bele teszed a „masszát”... és lábastul együtt bele eresztéd vízfürdőbe; egy óráig főzöd gőzben és akkor kész.

En: Hála legyen az istennek. Fogadom isten előtt, hogy az én pástétomomból többet senki sem eszik!
Bíró Géza.

Pénz öfelsege.

Mit hoz az ősz?

A pénzügy nagy feszültsége mellett az őszi kampány különös figyelmet érdemel. Nagy kérdőjelek merednek elénk. Bizonyos, hogy a gazdasági és ipari termelésnek csaknem minden ágában fokozott pénzügyi szükséglettel kell számolni. A legnagyobb pénzügyi szükségletet természetesen a jó gabonatermés igényli. A gazdának eddig mindig jó hitelforrások állottak rendelkezésére, minek folytán a gabona eladásával nem kellett sietnie és megvárhatta a neki megfelelő áralakulást. Sokan úgy vélik, hogy az idén a hitelforrások a vidéki bankok pénzügyi öfelsege következtében nem lesznek oly bőségesek, mint más években, miért is a termésértékesítés most gyorsabb tempóban fog történni, ami viszont a pénzügy bizonyos megkönnyebbülésével járna. Hogy ez a föltevés alapos-e, azt a jövő fogja beigazolni. Eddigél azonban a gazdák nem igen siettek a gabonaeladással és így itt is jelentékeny tökékek vannak immobilizálva.

Minden jel arra vall tehát, hogy az ősszel rendkívül nagy pénzügyi szükséglettel fogunk szemben állani, ami a mostani krízis folytán még fokozottabb mérvben fogja hatását éreztetni. Külföldi pénzre a mostani viszonyok között nem igen lehet számítani. Beavatottak szerint a budapesti pénzügyi piac jelenleg mintegy 75 millió korona külföldi pénz van penziókban plaszírozva. Más években ilyenkor háromszor ekkora összegű külföldi pénz volt elhelyezve Magyarországon. Csaknem egy milliárdra rugó szükségletünknel ez a 75 millió nagyon szerény összeg.

Előre látható, hogy az őszi kampány nagy szükségletének kielégítésénél tulnyomó részben a saját pénzügyi forrásainkra leszünk utalva. Arra azonban semmi okunk sincsen, hogy sötét színben lássuk a jövőt. A gazdasági és ipari termelés emelkedése azt bizonyítja, hogy gazdaságilag megerősödünk. Másrészt nyílt titok, hogy nagy bankok és jól szituált vidéki bankok is az őszre nagy rezervákat gyűjtöttek, úgy, hogy a nagy őszi szükségletre teljesen el vannak készülve. Az idei jó termés a gazdaosztály vagyonságát jelentékenyen emeli.

Igaz ugyan, hogy a kereskedelem és ipar erősen érzi a rendkívüli pénzügyi feszültséget, de ezt a jó termés folytán a gazdaosztály nagyobb vásárlási képessége részben egyensúlyozni fogja.

A közeli hetekben tehát erős pénzügyi szükséglet fog mutatkozni, de mielőtt a termés likvidálva lesz, a pénzügyi piacnak bőséges eszközök fognak rendelkezésére állni és akkor a kereskedelem és ipar legitim hiteligényei is megfelelő kielégítést fognak nyerni. Ha tudniillik a bankok is úgy akarják.

Vásároljunk

FEKETE

uridivat üzletében.

Egyház és iskola.

Ülések a ref. egyháznál. A ref. egyháznál ma délelőtt 11 órakor a parochialis bizottság, délután 4 órakor pedig az árvagyügyi bizottság tart ülést.

Tanévnyitó ünnepély. A debreceni református főiskola szeptember hó 9-ik napján délelőtt tíz órakor tanévnyitó ünnepélyt tartja. Sorrendje a következő: Istentisztelet a Nagytemplomban; kezdődik délelőtt 10 órakor. 1. Hymnus. Mozarttól. Főiskolai énekkar. 2. Fennálló ének. 37. dicséret 1. vers. 3. Gyülekezeti ének. 37. dicséret 2., 3. vers. 4. Imádság. Mondja: Csiky Lajos, főiskolai lelkész. 5. 2. dicséret 5. verse. Főiskolai énekkar. 6. Gyülekezeti ének: 179. dicséret 10. vers. Tanévnyitó ünnepély a főiskola dísztermében, az istentisztelet után. 1. Fohász, Oláh Károlytól. Főiskolai énekkar. 2. Egyházkerületi elnökség, hatóságok és a tanárok üdvözlése. 3. Rektori székfoglaló értekezés. Tartja: dr. Lencz Géza, az évi akadémiai igazgató. 4. CXXXVIII. zsoltár. Főiskolai énekkar. Ezen ünnepélyre az igen tisztelt városi közönséget tisztelettel meghívja a főiskolai igazgatóság.

Iskola könyvek

◆ a Róm. Kath. Főgymnásium, Svetits intézet valamint az összes iskolák részére, kaphatók eredeti áron. Használt tankönyvek féláron.

Antalfy József

könyv- és írószerek kereskedésében, Szent-Anna-u. 13. Új Bankpalota.

A református tanítók gyűlése. A szakkönyvtárak felállítása.

Tegnap, szeptember 5-én, d. e. 10 órakor tartotta a református tanítótestület ez iskolai év első közgyűlését, az egyház tanácstermében, Tömörny Jenő elnöklete alatt. A rendkívül neves gyűlés mindvégig igen élénk érdeklődés mellett folyt le. A gyűlés tárgysorozatán fontos ügyek szerepeltek. Az elnök megnyitó beszéde után bemutatta a tanítótestület előtt az újonnan választott tanítónót: Ókrós Erzsébetet s meleg szavakban üdvözölte őt, munkájára lsten segédelmét kérve.

A Háló Sándor által szerkesztett iskolai értesítő könyvet, végleges szövegezés céljából kiadták Hatvány Józsefnek, hogy átdolgozás után a könyv kinyomtatás végett a presbyteriumhoz terjeszthető legyen. A könyvtár és pénztár megvizsgálására Kiss András elnöklete alatt Szabó Istvánt és Karsay Janost küldték ki. Megállapították az 1912/13-ik iskolai évre vonatkozó tananyagbeosztásokat s az órarendeket. Az új népközlési szervezet szigorú rendelkezéseket foglal magában a tanítói gyűlések látogatá-

Megérkeztek az őszi idényre Moskovits Fózsef a legfinomabb angol szövetek **uri szabó divattermébe.**

sára és házirendjére nézve. A házirendet megállapító javaslat megtételére az igazgató-tanítókat kérték fel.

Legfontosabb tárgya volt a gyűlésnek a tanítói szakkönyvtár ügyében a presbyteriumhoz terjesztendő átirat tárgyalása. Az 1907. évi XXVI. t.-c. alapján szedett 50 filléres könyvtári illetékekből ugyanis minden egyházban tanítói szakkönyvtár állítandó fel. Mivel a debreceni reform. egyházban 7 iskolakör van, a presbyterium 7 ilyen szakkönyvtár létesítését határozta el s e könyvtárak beállítására az előkészületek már meg is tétettek.

A debreceni reform. tanítótestületnek igen értékes könyvtára van, mely több ezer korona értékűt képvisel s így a fejlesztésre kiválóan alkalmas, úgy, hogy ha a 7 szakkönyvtár létesítésére szánt kiadásokat évenként egy összegben, a már meglévő tanítói könyvtár gyarapítására fordítaná az egyház, akkor egy modern s a haladó kor igényeinek minden tekintetben megfelelő szakkönyvtárt lehetne előállítani. S a tanítói szakkönyvtár gyarapításának ez a módja lehetővé tenné a tanítók számára a legmesszebbmenő önképzést, míg a szakkönyvtárak hét felé tagozódásával nem csak hogy az egyes iskolakörök könyvtárai nem tudnának a haladó korral lépést tartani, de anyagi segítség hiányában a testület már most meglévő könyvtára is elsorvadna, értéktelenné válnék s így a könyvtárakra fordítandó összegek improduktív módon használatnának el.

Ilyen körülmények között tehát a tanítói könyvtár decentralizálása a jövő fejlődést akadályozná meg. Ezért Tömörny Jenő elnök javaslatára egyhangulag kimondta a tanítótestület, hogy a presbyteriumhoz átiratban fordul s kéri fogja, hogy a tanítói szakkönyvtár alapjául a tanítótestület tulajdonát képező könyvtár tekintessék, ennek fejlesztésével s anyagi támogatásával oldassék meg a tanítói szakkönyvtár ügye.

Az új tanterv a gyakorlati irányú nevelésnek nagyobb teret enged s tért nyitott iskoláinkban a kézügyességnek és a munkatanításnak is. Hogy a munkatanítás egyöntetű lehessen, a tanítótestület egy pár hónapos tanfolyam rendezését látja szükségesnek s ezért kérelemmel fordul a presbyteriumhoz, hogy a tanfolyam költségeire 300 koronát utaljon ki. Ormós Lajos segélyegyleti elnök indítványa folytán kérelemmel fordul a tanítótestület a presbyteriumhoz az iránt, hogy a könyvtárilletékeket beszedő tanítóknak biztosított 4 százalékos jutalékok a ref. tanítók segélyegyletének utaltassanak ki.

Városháza.

Részvét. A városi tanács nevében a polgármester részvétét nyilvánította Axmann Gyula hortobágyi állatorvos özvegyének férje elhunytá alkalmából. A temetésen a városi tanács Medgyaszay Miklós gazdasági tanácsnokkal képviselteti magát.

Eskütétel. A városi tanács csütörtöki ülésén tették le a hivatali esküt dr. Petrovics Milenkó és dr. Kövér László kórházi segédorvosok és Lovász László, az ujonnan kinevezett II. kórházi biztos.

Az új szervezet jóváhagyása. Az új városi szervezeti szabályzatot végre végérvényesen jóváhagyta a belügyi kormány, azonban kijelentette, hogy a szabályzatot a rendelet értelmében módosítsa a törvényhatósági bizottság.

Társas élet.

A bohém kávéja. — A műteremben. — Az új földesur.

Egy elkeseredett bohém a kávéházban uzsonnázott. Félbarna langyost dupla habbal, vajjas zsemelével, hárommal.

Közben pedig világfájdalmasan kijelentette:

— Nem érdemes élni! Nem is lehet megélni! Két hét óta husz fillér az összvagyonom.

A barátja megkérdezte:

— Ugyan, hát akkor miből fizeted ki ezt a fejedelmi uzsonnát?

Az illető titokzatos arcot vágott, körülnézett, hogy nem hallja-e valaki, nincs-e a közelben pincér és azután suttogva felelte:

— Ó, ez roppantul egyszerű. Tele torokkal elkiáltom: Pincér, fizetek, fizetni! Ilyenkor biztos, hogy öt percig rám se néz a fizetőpincér és nyugodtan távozhatok.

Egy fiatal festőművész az utóbbi időben rossz napokat ért meg. A képei sehogysé akartak vevőre találni és megrendelők sem mutatkoztak műterme tájékán.

Ehelyett egyik festőkollegája kopogtatott be hozzá.

A művész kedvetlenül, cigarettafüstbe burkolózva üldögélt festőállványa előtt és a dohányzáson kívül naplopással foglalkozott.

— Mi az, mi az? — érdeklődött a látogató. — Maga nem dolgozik?

— Annyira nem dolgozom, hogy az eseteim már megöszültek a hosszú munkátlanságtól.

Nimandék meggazdagodtak és birtokot vásároltak valahol a vidéken. Amióta a birtok megvan, Nimand urral nem lehet birni, mindig a birtokáról, a kastélyról beszél.

Most, hogy a nyaralásból hazajöttek, persze a birtokon nyaraltak, Nimand ur a parkjáról és gyümölcsöséről áradozik a kávéházban.

— Olyan nagy az a gyümölcsös? — kérdi valaki a hallgatóságból.

— Olyan nagy? De milyen nagy. Egész nyáron nem mult el a gyomorfájásunk, olyan nagy az a gyümölcsös.

Debreczen a mult hóban.

Havi jelentések.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Debreczen város közigazgatási bizottsága csütörtökön délután 3 órakor tartotta ülését Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt. Az ülésen a szakelőadók terjesztették elő rendes, havi jelentéseiket.

Az ülésen jelen voltak a főispán elnöklete alatt Kovács József polgármester, Körner Adolf főispán, Roncsik Lajos árvaszéki elnök, dr. Tüdös Kálmán tisztifőorvos, dr. Magoss György tisztifőügyész, Ternovszky Alajos pénzügyigazgató helyett Nagy József pénzügyigazgató-helyettes, Csánky Viktor tanfelügyelő, Puskás Kálmán főmérnök az államépítészeti hivatal képviselőjében, dr. Baesó Dezső, Márk Endre, Tóth István, Riekl Antal és Varga Károly aljegyző.

A polgármesteri jelentés.

Körner Adolf főjegyző terjesztette elő a polgármesteri jelentést, amely szerint letartóztattak 263 ember, eltoloncoltak és kiutasítottak 138 egyént. Kiadott a rendőrség 44 iparendélyt, 185 darab munkakönyvet. A fősorozás augusztus 12-től 19-ig volt. Besoroztak 365 helybeli, 58 idegen illetőségi ifjút.

Iskolaügyek.

Csánky Viktor kir. tanácsos tanfelügyelő bejelentette, hogy a kultuszminiszter a tanítói árvaházba 23 tanító-árvát vett föl s többet a kecskeméti árvaházból tanulmányaik folytatására ide áthelyezett, viszont 64-et visszahelyezett Kecskemétre. Heiner Mária kecskeméti és Rácz Teréz debreceni segéd-árvaenyákat kölcsönösen áthelyezte.

Bejelentette még, hogy jóváhagyta Vadon Benjámint iparos tanonciskolai rajztanár megválasztását. Végül több személyi ügyről tett még jelentést.

Adózás.

Nagy József pénzügyigazgató helyettese szerint augusztus havában befolyt állami adóban 382.457 korona 90 fillér, hadmentességi díjban 896 korona 41 fillér, bélyegjüvedékben 72.035 korona 553 fillér, díjjüvedékben 212.161 korona 60 fillér, hátravámjüvedékben 24.292 korona 97 fillér, fogyasztási és italadóban 27.083 korona 33 fillér. Fizetési halasztást 103 esetben adtak.

Állategészségügy.

Reitz János kir. főállatorvos jelentése szerint veszettség lépett föl az V., a sertésvész II. és IX. körzetben. Az országos vásáron egy takonykóros lovat találtak, amelyet kiirtottak. Sertésvész van ez időszerint az I., II., VI., VIII., IX. körzetben.

Az ülés végén aczél Géza főmérnök referált még építési ügyeket és felebbezéseket.

A közegészségügyi viszonyok javulást mutattak, a halálesetek száma 233-ról 177-re csökkent, a hevenyrágályos esetek száma is apadt 83-ról 61-re. De a javulás csak látészólagos, mert a hasihagymáz fokozatos terjedése komoly aggodalomra ad okot. Előfordult ronesonló toroklob 5, vörheny 1, számárhurut 18, kanyaró 3, járványos fültömirigylob 2, hasihagymáz 22, trahoma 7, bárányhimlő 2 esetben. Halálos végű volt 4 tífusz, 1 vörheny, 1 számárhurut. Igen sok gyermeknél bélhurut fordult elő. A piacvizsgálat rendszeren folyt.

Különös figyelmet érdemel a hasihagymáz terjedése. A jelen alkalommal is úgy, amint már többször megállapítható volt, hogy a betegség mindig a kültelken kezdődik, mint egy veszedelmes gyűrű, lassanként körül övezi a várost és csak később halad a belső városrész felé. A folyó évben a tavasszal előfordult négy bizonytalan eset után az első esett június 21-én fordult elő a Kösülyszegen; a második július 2-án a Kerekes-telepen, a harmadik július 8-án a Csápokertben, tehát egymástól ugyan távol fekvő helyeken. A negyedik már a Piac utcán. Az 5-ik, 6-ik, 7-ik és 8-ik ismét kül-

Az őszi idény

beálltával ajánljuk

Szabó Miklós

férfi-, fiu- és gyermekruha
:: nagyáruházában ::

Debreczen, Piac-u. 19. sz.

(az Alföldi tak. szemben)

hol az összes őszi férfi- és fiu-
ruhák, felöltők, raglánok, téli-
kabátok stb. stb. a legfinomabb

és legjobb minőségben a legol-
csóbb szabott árak mellett sze-
rezhetők be. 1608 :-:

Telefon 10 64. Telefon 10-64.

telkeken, nevezetesen a lovassági laktanyában, az Emerich-telepen és a Libakertben és így tovább. Junius 21. óta szeptember 3-ig összesen 36 eset fordult elő, közülök 27 kültelki- és 9 belterületi. A belvárosra majd ezután kerül a sor.

Ez a jellege a hagymáz terjedésének már több ízben meg volt állapítható, de talán soha oly félreismérhetetlenül, mint éppen most. Es ezen jelenségekát nem is nehéz megtalálni. Míg a belvárosban a műveltebb néprétegek között 3 orvos és aránylag nagyobb számú rendőrség teljesíti a szolgálatot és ellenőrökdi a piac- és köztisztaság felett, addig az óriási kiterjedésű, mintegy 38000-nyi, a kultúra legalacsonyabb fokán álló, földhözragadt szegény népeesség részére egyetlenegy orvosunk, közrendészetről pedig legalább az egészségügyi szolgálatot illetőleg, alig lehet beszélni. Természetes, hogy a tudatlan, nyomorgó néptömegek között úti föl a fejét legelőször a ragály s csak, mikor már itt elterjedt, akkor jön, behureolás után a város belső részeibe. Ugyancsak e terület lakói között pusztit legnagyobb mértékben a gyermekek nyári bélihurutja. E betegségben elhalt a belvárosban augusztus folyamán 14, a kültelkeken pedig 28 gyermek, tehát éppen kétszer annyi. Kétségtelesen világos előttem, hogy e bajon csupán a kültelkeken lakók népnevelési viszonyainak javulásával és az egészségügyi szolgálat megfelelő rendezésével lehet segíteni. Egyformán szükséges mind a kettő, mert már tisztában van vele minden gondolkodó ember, hogy a közegészségügy elsősorban népnevelési kérdés. Az egészségügyi szolgálat újra szervezését illetőleg bőven megindokolt részletes előterjesztést nyújtottam már be.

Kéri ezek alapján előterjesztése sürgős tárgyalását s a tanács utasítását a kültelkeken iskolák felállítására.

A közigazgatási bizottság kimondta, hogy megállapítja:

a város kültelki részeinek egészségügyi ellátása annyira tarthatatlan, hogy ott járványos betegségek fellépésére és terjedésére állandóan meg van az alkalom. Ezért megkeresi a városi tanácsot, a főorvosnak az egészségügyi szolgálat rendezésére vonatkozó régebben beadott javaslatát haladéktalanul vegye tárgyalás alá. Hasonlóképpen megkeresi a tanácsot, hogy miután a közegészségügy javulása csupán a népnevelés beható fejlesztésével kapcsolatosan várható, tegye meg az intézkedéseket a kültelkeknél megfelelő számú népiskolákkal való ellátása iránt.

Színház.

Rég nem volt akkora sikere az Uranusban képeknek, mint a „Lemondás” című színműnek. A zsufolásig megtelt nézőtérben, a darab igazgató, gyönyörű jelenései — amit csak fokozott az illúziót keltő jeleneteket illusztráló zenekar — nem egyszer tapsra ragadták a közönséget. Sikerben szintén nagy része volt a zenekarnak is, aminek egyik közzenéjét zajosan megtapsolták. Harsogó kacaj között pergett le „Max nászutja” és „Léne házassága” című amerikai vígjáték. Nagyon tetszett a „Halál autó” ízgatóan érdekes dráma is. Azonkívül a többi, pompás újdonságok, mind fényes szórakozást nyújtanak a két órás előadás keretében, amit ma megismétel és utoljára mutat be az igazgatóság, mert holnap újból fényes műsor lesz.

Az Uranus mai, mesés új műsora.

1. Kuala Lampur, a maláji egy. államok fővárosa. (Gyönyörűen színezett, természeti felvétel.) — 2. A szökevény felesége. (Amerikai dráma.) — 3. Lenke házassága. (Amerikai vígjáték.) — 4. A halálautó. (Szenzációs dráma.) — 5. A mozgó fürdőkád. (Humoros történet.) — 6. Az 1. magyar pilóta-vizsga, a budapesti rákosi repülőtérén Szent-István napján. Taka és Horváth katasztrófája. Lányi honv. hadn. recordrepülése. (Hiteles helyszíni felvétel.) — 7. Amerikai lovasság.

(Bravur lovaglások.) — 8. Max nászutja. (Irtó és előadja Max Linder.) — 9. A lemondás. (Elszási színmű 2 felvonásban. Színes felvétel! Főszereplő Napierkovska k. a., a párisi „Odeon” színház tagja.) Előadások kezdete este pont 7 órától. Bemenet pont 7, 8, 9 és az utolsó előadáshoz 10 órakor. Előadás közben nincs bemenet, csak a fentebb jelzett időkben. Egy előadás 2 órát tart, közben 10 perc szünettel, mely idő alatt szellőztetés van. A nézőtér a legmodernebb, kényelmes ülőhelyekkel van felszerelve. Buffet. Cukrászda. Ruhatar. Városhelyiségek. Hat személyes salon zenekar. A helyiség tágas, hűs! Állandó szellőzés. Rendes helyárák. Bérlet, tisztviselő és kedvezményesáru trafikjegyek érvényesek.

Az Uranus színház vásártéri, nyári helyiségében ugyanaz a műsor kerül minden este bemutatóra, amelyik a „Korona-Passage”-ban (Színház átjáróban). Azonban hétköznap, estenkint csak egy előadás, este pont 9-től 11-ig, a rendes helyárákkal. Bérlet, tisztviselő és trafikjegyek érvényesek minden hétköznap este.

A debreceni Vilmos huszárezred tisztjeinek diadala.

Nagy hadosztály-verseny.

Győz a Vilmos huszárezred.

A hadosztályparancsnok dicsérete.

A debreceni Vilmos huszárezred snájdig tisztikaráról már régen tudjuk, hogy kiváló, sőt híres lovasok. Debrecen ur közönségének bőségesen nyílt alkalma erről közvetlenül is meggyőződni. De a mi kitűnő huszártisztjeink most egy egész hadosztályban arattak fényes diadalt.

Tótkomlóson, Békésmegyében gyakorlatozik most az I. cs. és kir. lovashadosztály, amelyhez tartoznak a második, negyedik, hetedik, tizenkettedik és tizenötödik huszárezredek, egy lovagló tüzérsztály és egy gépfegyverosztály.

Az egész hadosztály szeptember elsején nagyszabású **lóversenyt** rendezett, amelyen a feutebb jelölt összes ezredek részt vettek és mégis minden egyes számottéví **versenyszámot a debreceni 7-es Vilmos huszárok derék tisztjei nyertek meg.**

A versenyek részletei a következők:

A csász. és kir. I-ső lovashadosztály 1912. szeptember elsején Tótkomlós környékén megtartott versenyének az eredménye.

I. Toronyiránti verseny. Távolság tíz kilométer, sulykiegyenlítés nélkül. A verseny győztesei:

Első: Báró Baich P. (7. huszár ezr.)

Második: Fanta G. száz. (7. huszár ezred.)

Harmadik: Perczel A. hadnagy (7. huszár ezred.)

II. Félvér akadályverseny. Távolság 3200 méter.

Első: Perczel Dénes hadnagy. (7. husz. ezred.)

Második: Fanta G. száz. (7. husz. ezr.)

Harmadik: Morvay A. főhadnagy. (12. husz. ezr.)

III. Tiszti szolgálati lovak vadászversenye. Távolság 4000 méter.

Első: Ambrózy Gy. hadnagy. (7. husz. ezred.)

Második: Pauer I. (Lovagló tüzér oszt.)

IV. Tiszti szolgálati lovak vadászversenye. Távolság 4000 méter. (75 kg. felelő lovasok.)

Első: Báró Durneisz Gy. száz. (7. husz. ezr.)

Második: Jékey S. hadnagy (15. husz. ezred.)

Harmadik: Bogáthy M. főhadnagy. (7. husz. ezr.)

V. Nagy akadályverseny. Távolság 4000 méter.

Első: Binder O. főhadnagy. (4. h. ezr.)

Második: Lukács E. száz. (7. h. ezr.)

Harmadik: Báró Baich P. hadnagy. (7. husz. ezr.)

Ez a részletes eredmény. Minden kommentárnál fényesebben beszél. A debreceni Vilmos huszárezred tisztjeinek főlénye a főbbi ezredek felett gyönyörűen domborodik ki e versenyen. Hogy milyen nagy volt **derék tisztjeink** sikere, bizonyítja ama körülmény is, hogy a hadosztály parancsnok személyesen gratulált a debreceni Vilmos huszárezred parancsnokának; Borzeviczynek s nagy dicsőreterrel adózott tisztjeinknek.

Újdonságok.

*** A debreceni vendéglősök, kávé-sok Pozsonyban.** A magyar vendéglősök stb. országos szövetsége, ez idei országos nagygyűlését Pozsonyban tartja, e hó 18., 19. és következő napjain, melyen fontos szakügyek, így az italmérsési engedélyek kiadásának korlátozása, a vendéglősök, kávé-sok adóterheinek csökkentése, stb. kerülnek tárgyalás alá. A debreceni szakipartársulat tegnap délután ülést tartott **Márkus Jenő** elnöklése alatt, melyen a kongresszuson való résztvételüket bejelentették. Márkus Jenő elnök, Ottó Sándor alelnök. A választmányi tagok közül: ifj. Weichinger Károly, Kemény János, Lókody Sándor, Fürst Béla s egyes családtagok. Hivatalból kiküldettek: Polster Adolf igazgató és Szathmáry Zoltán titkár. Így az ipartársulat 10—15 taggal lesz képviselve. Későbbi jelentkezéseket Márkus Jenő elnök (Dréher-sörcearnok) elfogad. Kedvezményes vasúti jegyek és szállodák biztosítva vannak. Az ipartársulatban Halász Izidor választmányi tag helyére Ullmann Károly behivatott, a szakiskolai felügyelő-bizottságba pedig helyére Németh Nándor választatott meg. Számvizsgáló Müller Adolf helyett Sternád Ferenc lett. Ezzel az üléssel véget ért.

*** Nem lesz ellenőrzési szemle.** A honvédelmi miniszter ma kiadott rendelete szerint a folyó évben a cs. és kir. közös hadsereg nem tényleges állományu legénysége és a honvéd tartalékos legénység ellenőrzési szemléi elmaradnak. De a tartalékos tisztek és hasonállásnak, valamint tartalékos hadapródok bemutatkozása meg lesz. Még pedig november hó 4-én.

*** Öngyilkosság a gyakorlatozó honvédek között.** A gyakorlatra indult honvédeknek gyászuk van. A béli járásban elszállásolt honvéd gyalogezred egyik tartalékos katonája, Molnár János tegnap agyonlőtte magát. Molnár Bélárkoson volt elszállásolva. Társai nagyon szerették a fiatal, jókedvű katonát, akit Budapestről hívtak be a gyakorlatra. A főhadnagya meg épen kitüntette a katonát, annál is inkább, mert tudta, hogy Molnár 7 hónapos felesége mellől vonult be a gyakorlatra. Tegnap reggel, mikor

a főhadnagy szakasza indulásra készen állott, egy káplár jelentette:

— Főhadnagy urnak jelentem alá, Molnár közember hiányzik!

Az indulást egyenlőre elhalasztották és mindenki az elmaradt katonák keresésére indult. Hosszas kutatás után, végre ráakadtak szállásadójánál. Ott feküdt öltetlenül az ágyban, átlótt koponyával, mellette szolgálati fegyvere, melyből egy golyó hiányzott. Az esetről jelentést tettek a katonai parancsnokságnak és a polgári hatóságnak. A hullát beszállították a bélárkosi járványkórházba. Az öngyilkosság oka ismeretlen és feltűnést keltett a honvédségnél.

* **Tegnap halottak.** Az állami anyakönyvi hivatalhoz a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Nagy Józsefné ref. 31 éves, Fischer Mózesné izr. 88 éves, Gazsi Lajos ref. 33 éves, Konez Erzsébet g. kath. 10 hónapos.

* **Panaszok a köztisztasági vállalat ellen.** A rendőrséghez még mindig érkeznek panaszok, hogy a köztisztasági vállalat nem teljesíti a megbízásokat. A Széchenyi-utca 14. szám alatt is például tele vannak az emésztőgödörök és hiába kéri, nem takarítatja ki a vállalat. Ugy látszik, a multkori erélyes intézkedéseknek még mindig nincs meg a kellő fogantatja.

* **Az adómentes motorbenzin.** A rendőrfőkapitányság értesíti a benzinmotorral dolgozó kisiparosokat és kisgazdákat, hogy a f. évi augusztus hó 19-én kelt 61.704/VI. C. számú kereskedelemügyi m. kir. miniszteri rendelettel az adómentes motorbenzin mérsékelt eladási ára f. évi augusztus hó 15-től kezdődőleg három hónapra, illetve további intézkedésig métermázsanként 23 koronában állapítatik meg.

* **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Ertesítettnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet — további rendelkezésig — a következő időben fog kezdődni: pénteken este 6 órakor, szombaton délelőtt 9 órakor, délután 4 órakor. Köznapon reggel egynegyed 7 órakor, este egynegyed 7 órakor. Szelihez vasárnap és szerdán hajnali 4 órakor, a többi napokon 5 órakor.

* **Vihar, áradás.** Tabról jelentik, hogy két nap óta félre fordult az idő. Pusztító orkán gyökerestől tépte ki a fakat és sodort le háztetőket. Szőlőben, kukoricában nagy a kár. — Talmásról jelentik, hogy két napi esőzés után az olt kiáradt s elsodorta a hidakat. Vöröstoronny elöntötte az ár.

* **A Pilseni sörház éttermeiben** Kossuth- és Piac-utcák sarkán a Budapesti symphonikus szalon zenekar ma és a következő napokban, nagy hangversenyt rendez L. F. Farkas karmester személyes vezetésével. Erre a kiváló alkalomra a zenekedvelő közönség becses figyelmét tisztelettel felhívom. Kitűnő magyar és francia konyha, bel- és külföldi borok és állandóan ügyfele sör csapolás. A t. közönség pártfogását kéri teljes tisztelettel: Sternád Ferenc ú. v. vendéglős.

* **Pénzt ne dobja ki senki tankönyvbevásárlásnál, hanem siessen a Harmathy antiquariumba, Fűvészkert 14.** (Püspöki palotához 5-ik ház.) Ott az összes fiu és leányiskolai tankönyvek fél áron kaphatók!

* **Elismert legszebb úri divat újdonságok, világhírű Ita, Borsalinó és Picklerkalap különlegességek a legnagyobb választékban Frank Testvéreknél, Piac- és Szent-Anna-utca sarok.**

* **Még mindig van a 10 koronás lüszter-köpenyekből** raktáron, minden színben, angol őszi Raglánokból már újdonságok érkeztek, fűrdőre utazó hölgyek részére divatos „Monna Lissa” vászonkalapok 6 korona, Saisonból visszamaradt női modell kalapok leszállított áron, Rózsa Lajos vezetésével álló divatruhaházban, Alföldi-palota.

* **Zwiback** udvari szállító blous különlegességei Debrecenben csakis Halmágyinál szerezhetők be. Főútlelet Piac-utca 47. Telefon 632.

* **Dr. Láng szanatóriumába** felvétetnek — elme és ragályos bajok kivételével — bármely betegségben szenvedők. Napi ápolási díj 6 koronától 12 koronáig. Röntgen laboratórium, elektromos gyógyeszközök francianisatóhoz, arsonvalisatiohoz. Elektromagnes, villanyos fényfürdő, kék s vörös fény. Finsen fénygyógyimód. Thermopenetratio. Modern műtőterem. Tudakozódásokra az intézet tulajdonosa készséggel szolgál felvilágosítással. Cim: Dr. Láng sanatorium. Debrecen. Kossuth-u.

* **Ócska iskolakönyvek,** valamint ujak is, az összes iskolák részére kaphatók Hegedűs és Sándor könyv- és papírkereskedésében, Kossuth-u. 11.

* **Legújabb szabásu reformfűzők,** tulhalmozott raktár miatt, rendkívül olcsó áron kaphatók Biri Rózánál, Piac-utca 42. Kézi- és tanuló-leányok fizetéssel felvétetnek.

* **Hatóságilag fertőtlenített, bacillusmentes ódon tankönyvek és új iskolakönyvek,** az összes iskolák részére Aczél antiquariumában szerezhetők be, Első Takarékpénztár palotában.

* **Nyári ruha** különlegességek óriás választékban, Halmágyi blous és pongyola divatruhaházban, Piac-utca 32. sz. (Szedlák-féle ház.)

* **Bármelyik iskolában** szükséges iskolai könyveit újonnan vagy használtan megveheti Csáthynál, Piac-u. 8. Telefon 296.

* **Intézeti kelengye** iskolás leányoknak és fiuknak. Kész fehérneműek: zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, flanel- és trico-paplanok és ágyterítők kitűnő minőségben, nagy választékban és jutányos áron kaphatók Kardos László vászon, menyasszonyi kelengye és kész fehérneműek nagykereskedésében. Debrecen, Kossuth-u. 7.

* **Új női kalap-szalón.** A nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hoztuk, hogy női kalap-szalónunkat megnyitottuk, Arany János-u. 1. (Csanak-ház). Tisztelettel Török Irén és Társa.

* **Gymnasium, polgári és kereskedelmi** iskolai tankönyvek újonnan, a legújabb kiadásban, ócskán és csaknem féláron kaphatók Csáthy Ferenc könyv- és papírkereskedésében.

* **Kerner József magánzeneiskolájában** Péterfia-utca 36. szám alatt a beiratkozások naponként délelőtt 11—12-ig s délután 4 órától 6-ig eszközöltetnek. Tantárgyak: zongora, elmélet, összhangzattan és műének. Tandíj az alsó oszt. 8 korona, a felső osztályokban 10 korona. Beiratási díj 4 korona.

* **Az összes fiu- és leányiskolákban** használandó tankönyvek féláron kaphatók Harmathynál, Fűvészkert 14. (Püspöki palotához 5-ik ház.) Rajzeszközök leszállított áron.

* **Homoki fajborok** literes palackokban: Kadarka 76 fillér, Kövidinka 80 fillér, Ezerjő 90 fillér, Rizling 96 fillér, Burgundi vörös 1 korona, a termelő Szabó Lajos fia cégénél.

* **Az összes róm. kath. tanintézetekben** használandó tankönyvek kaphatók özv. Fröhlich Vencelné könyvkereskedésében, — Szent-Anna-utca 1. sz.

* **Felöltők,** modellek idény előrehaladottsága miatt leszállított áron árusítatnak Halmágyi főútleletben.

Régi biztosító intézet

az alföldi megyék ujjaszervezéséhez, e megyéket alaposan ismerő, oly intelligens és agilis egyéneket keres, kik a biztosítás minden ágában jó üzleteredményeket értek el és a magyar és lehetőleg a német nyelvet is tökéletesen bírják. 30 évnél nem idősebb egyének, előnyben részesülnek. Nyugdíjképes állás, érdemszerinti díjazások. — Fényképpel felszerelt ajánlatok Eckstein hirdetőjébe Budapest, VII. Erzsébetkörut 37. küldendőkl 1578

Doleschall a cenzura ellen. Hatalmi beavatkozás.

A belügyminiszternek legújabb rikkancs-rendelete, mely az 1848. törvényekkel homlokegyenest ellenkező, a sajtó szabad terjesztését az előzetes rendőri cenzura béklyóba szorítja, nagy politikai és sajtókörökben, mint az egész magyar közvélemény körében óriási feltűnést keltett. A legilletékesebb jogászok voltak az elsők, akik határozottan tiltakoztak a sajtóreformáló rendelet ellen. Most pedig Doleschall Alfréd dr., a magyar jogászvilág kitünősége az „Az Ujság” hasábjain foglalkozik a kérdéssel. Doleschall cikkét fölsőleges kommentálni, ime, a kitűnő jogász a következőket írja:

A szabadságjogok biztosításában is 1848 óta rohamosan haladunk. Akkor hitelen fellobbanással, szinte minden korlát nélkül törvénybe iktatták, hogy az előző vizsgálat örökre eltöröltetvén... gondolatait sajtó útján mindenki szabadon terjesztheti és ma rendeleti uton kihirdetik a rendőrségi sajtócenzura uralmát.

Bocsánat: ez már nem is leplezett, nyilvánvaló közigazgatási sajtócenzura, a sajtótörvény parancsából kizárólag a bíróságot megillető dominiumba való hatalmi beavatkozás. De még ennél is erősebb erőszak. Mert ez idő szerint hatályosuló tételes jogunk alapján még a királyi bíróságnak sincs meg a hatalma, hogy valamely lapot általánosságban, a konkrét bűnvád kivül álló számaiban is a szabad terjesztésben megakasszon. Amint hogy az egyes lapszám ellen is csak akkor járhat el, ha meghatározott sajtóvétség miatt ellene illetékes vad emeltetett. Oly általános alapon, mert „izgató, a közrendet veszélyeztető, a szemérmét, vagy az erkölcsiéget sértő tartalma miatt” komoly kifogás alá esik: míg a sajtóbíróságnak nincs joga a sajtótörvény első szakaszának korlátot szabni. Ezt a privilégiumot a törvényes ut megkerülésével saját tekintélyén önmagának biztosította és tartotta fenn az, úgy látszik, minden tekintetben kötetlen közigazgatás.

Ime: a Napoleon-féle, „az én ujságjaim” világa! Ezernyolcszáznegyvennyolcban törvényileg, örömtűzek fényében „örökre” eltöltötték az előzetes sajtóvizsgálatot, hogy Krisztus születése után való ezerkilencszáztizenkettedik esztendőben Magyarországon rendeletileg, teljes ünneplésséggel, makacsul védett régi trónusába visszahelyezzék. A közvéleményen, legelső soron az önértetes magyar sajtón mulik, hogy éppenséggel nem „örökre” történt legyen.

NYOMDAI MUNKÁK!!

eljegyzési kártya,
meghívó, jelentések, könyvek, falragaszok,
IRODAI NYOMTATVÁNYOK,
csinos és izléses kivitelben, — gyorsan és a legolcsóbb áron készülnek a

Debreceni Újság Nyomdájában
Arany János-utca 47. szám alatt.

Megrendelések a kiadóhivatalban is eszközölhetők,
Piac-utca 42. szám alatt (Lamprecht-palota).

Táviratok. Kémek a nagyhadgyakorlaton.

Budapest, szept. 5. Még meg sem kezdődtek a nagyhadgyakorlatok, már is kémkedésnek jöttek a nyomára. Az apácamagyaresanádi utvonalon két gyanus idegent láttak megfordulni.

A csendőrök diszkrétan követték őket, de azok hamarosan észrevették ezt s futásnak eredtek. Az egyik el is menekült, de a másikat sikerült megfogni.

Előállították a makói rendőrségen, ahol igazolásra szólították fel. Az illető azonban minden kitérőre vonatkozó felvilágosítást kereken megtagadott.

Megmotozásakor egy Kruss Mihály névre kiállított okiratot találtak nála, a foglalkozásnak pedig újságíró volt megjelölve. Tagadta azonban, hogy ő ezzel azonos volna. Azt állította, hogy ő egy magánzó, aki tanulmányuton van.

Ruhájának tüzetes átvizsgálásánál azonban meglepő felfedezésekre bukkantak. A bélésekbe rejtve ugyanis erődítésekre vonatkozó rajzokat, fontos adatokat, fényképeket találtak. Az apáca—magyaresanádi területre szerte pontos jegyzetei voltak.

A gyanus alakot, aki abszolúte nem vall, Budapestre kísérték. Társát szorgalmasan nyomozzák. A felügyeletet a nagyhadgyakorlatokra megszigorítják.

Magyar bakák Dalmáciában.

Fiume, szeptember 5. Az Ungaro-Croata két hajója, a Balaton és Kupa ma 24 tisztet és 600 magyar katonát vitt Dalmáciába, állítólag a tengerparti hadgyakorlatra, a tényleges indok pedig az, hogy a forrongó horvát lakosságot akarják megfélemlíteni.

Dákóromán izgatás Békésben.

Gyula, szeptember 5. Békésvármegyében dákóromán izgatásnak jöttek nyomára. Az oláhok titokban szervezkednek. Az alispán szigorú vizsgálatot indított, melynek azonban még eredménye nincs, mert az izgatás a legnagyobb titokban folyik.

Véres harc Genuában.

Genua, szeptember 5. A közuti vasuton utazó három utas összeveszett az ellenőrrel. Az utasok leszálltak. Az ellenőr követte őket s követelte az utazás díját. Az utasok erre revolvert rántottak s az ellenőrt agyonlőtték. A gonosztevők elmenekültek. Katonák és rendőrök vonultak ki üldözésükre. Valóságos harc fejlődött ki és legalább negyven lövés dördült el. Egy bandita és két rendőr meghalt. Két karabinieri és két rendőr megsebesült. Az elmenekült két merénylő közül az egyiket elfogták.

Elfogott betörők.

Nagybecskerek, szeptember 5. A közeli Melenceze fürdőn a minap az igazgatósági épületből ismeretlen tettesek 80.000 korona értékű ékszert és nagy összegű pénzt raboltak el. A tetteseket a csendőrség Földker István pincér és Csank Ferenc csapos személyében ma letartóztatta. A betörők a rablott holmit a fürdő közelében levő kukoricásban ásták el, ahol mindent meg is találtak.

Kossuth gyöngéledik.

Budapest, szept. 5. Kossuth Ferenc újra gyöngéledik. Allapota azonban abszolúte nem súlyos s az intézőbizottság ülésén részt fog venni.

Nagy szélvihar.

Déva, szept. 5. Ma nagy szélvihar dühöngött a városban, mely összetépte a telefon- és a villamos világítási hálózat drójtait. A villamos drótok két embert összeégettek és életveszélyesen megsebesítettek.

Az osztrák apanázs.

Páris, szeptember 5. A francia nagylapok feltűnő leleplezést közölnek Montenegro és Ausztria—Magyarország titkos szövetségéről, mely szerint Montenegro az esetben, ha a monarchia háborúba keveredne Olaszországgal, megnyitja a flottája részére Antivari hadikikötőt. Ennek ellenében Nikita évi 360.000 korona apanázst kap. A szerződést még 1907-ben kötötték.

Az ügyész büne.

Newyork, szeptember 5. Mencia Róza magyar származású nő, aki állítólag egy magyar gróf felesége volt és utána nagy vagyont örökölt, barátságát kötött Burton államügyészszel, akire rá is hagyta vagyonát. Ez év nyarán az ügyész csolnokon kirándult a dúsgazdag asszonnyal és a kirándulásról egyedül tért haza. Az ügyész azt állítja, hogy az asszony kibukott a csolnakkól és a tengerbe fult. Az ügyészt, miután alapos a gyanu, hogy a dúsgazdag asszonyt ő tette el a láb alól, letartóztatták.

Rejtélyes gyilkosság.

A nagyváradi királyi ügyészségre tegnap reggel egy szűkszavú távirat borzalmas gyilkosságról adott hírt. Tulka község határában, a nagy-zalontai országút mentén egy fiatal, alig 15 éves tulkai legénynek kegyetlenül megkínzott holttestére akadtak tegnap kora reggel.

Mátyás Demeternek hívják a szerencsétlen véget ért fiút, aki a keddről szerdára virradó éjszaka rémes gyilkosságnak lett ártatlan áldozata.

A vizsgálat azonnal megindult, de az egész rejtélyes büntett sűrű homályba van burkolva és mindeztideig semmi bizonyosat sem lehetett kideríteni. Nem tudják, ki volt a tettes, milyen körülmények között követte el a gyilkosságot és miért kellett valami embertelen bestiának azt a szerencsétlen, fiatal életet oly borzalmas kegyetlenséggel kioltani.

Kora hajnalban találták meg a szerencsétlen Matyás Demeter holttestét vagy hét kilométerre a községtől. Borzalmas látványban volt részük a Nagyszalonta felé menőknek. A hulla nyakán kötélhurok nyomai voltak láthatók, a hasa pedig valami éles szerkezettel teljesen fel volt hasítva. Ugy látzik, az ismeretlen támadó először a kötélrel orvul letépte és megfojtotta áldozatát, azután pedig késével a fiú gyomrát hasította fel.

Annai bizonyos, hogy nem rablógyilkosság történt, mert a fiatal legénynek nem hiányzott semmije. A ruhája mind meg volt és a mellényzsebében 2 kor. 30 fillér összegű pénzét is megtalálták.

A kegyetlen gyilkos a tett elkövetése után, minden áruló nyomot eltüntetett, még a kötelet is elvitte és csak azután menekült el. Így aztán eddig semmi pozitív adat nincs, hogy hol keressék a tettest.

A nagyszalontai csendőrség a rejtélyes bűntényben erőlyesen és szigorúan nyomoz.

Dráma a postahivatalban.

Lelőtt postáskisasszony.

Röviden táviratban már jelentettük, hogy egy párisi postahivatalban egy táviró-tiszt leölt egy postáskisasszonyt. A dráma azonban egészen másképp történt, mint azt egy rövid távirati jelentés alapján megírtuk.

Egy újabb párisi táviratból teljes egészében kibontakozik a filmgyorsasággal lepergett izgalmas történet.

A Boulevard de l'Hospital 36. szám alatti postahivatalban tegnapelőtt, fél 8-kor, a telefonfülkéből három revolverlövés dördült el. Az éppen dolgukhoz látó hivatalnokok, akik nem látták, honnan jöttek a titokzatos lövések, fejvesztetten ugráltak fel helyeikről s mindegyik a saját élete megmentésére gondolt. Csak pár perc múlva ocsudtak fel a félelmükből annyira, hogy szét mertek nézni. Megdöbbenve látták, hogy az egyik postáskisasszony, Proux Margit, celtelenül hever a padlón. Előtte, szeméit mereven a holttestre szegezve, állt egy fiatal távirógyakornok.

Feleszmélve rárohantak a gyilkosra, aki azonban felemelt revolverével megállásra kényszerítette őket. Felhasználva ezt a pillanatot, a gyilkos maga ellen emelte fegyverét és két golyót röpített egymásután a fejébe.

Nem esett holtan össze, hanem vérző fejjel beült egy székbe.

A hivatal személyzete a véres látványtól megbénítva meredt reá. Végre előkerült az emeletről Raffay irodafőnök. Ő megőrizte a hidegvérét. Lezáratta az ajtókat és a rendőrséget küldött. Csakhamar megjelent két rendőrfelügyelő, egy szintén előhívott orvos kíséretében. A gyilkos már félig alélt volt a vérvesztéstől, de véres arccal még mindig ott ült a széken. Beszállították a Pitié-kórházba. Kihallgatni azonban mindeztideig nem lehetett, mert már utközben elvesztette az eszméletét.

A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a félig kinyitott telefonfülkéből lötte le orvul Prux Margitot, akibe szerelmes volt, de mással jegyeztette el magát.

Tőzsde.

Értéktőzsde. Osztrák hitel 646.—. Magyar hitel 848.85. Leszámitolóbank 545.—. Jelzálogbank 465.50. Rimamurányi 787.75. Államvasút 712.—. Délvasút 109.—. Városi vill. 408.50. Közuti vill. 765.50. Magyar bank 658.50. Agrárbank 520.—. Salgótarjáni 794.—. Temesvári szesz 528.—. Adria 566.—. Atlantika 717.—.

Irányzat: A pénzpiac feszültsége miatt gyenge.

Gabonátőzsde. Októberi buza 11.28. Áprilisi buza 11.74. Októberi rozs 9.65. Októberi zab 10.25. Áprilisi zab 10.44. Májusi tengeri 7.53. Irányzat ingadozó.

VITA FORRÁS
SÓSKÚT
VASMEGYE

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, köszvény, hólyag és vesebetegnek. Félpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti!

A vállalat tulajdonosa:

CONSUM Keresk. R.-t. Budapest,
Kertész-utca 20.

Főraktár: **Komlóssy Lajos** urnál.

Kapható: Félégyházy, Csanak,
Kontsek és Mayer cégknél.

Vasbutor

Telefon 694. Telefon 694

és sodrony ágybetét készítő
Neumann J. Debrecen
Péterfia-u. 1

Készíték a legkényesebb ízlést is kielégítő a legegyszerűbb vasbutort és sodrony ágybetétet. Mindennemű javítást elvállalok. 1158

Nyomdász tanulónak

két középiskolát végzett ifju

felvétetik

a Debreceni Ujság
nyomdájában.

Az összes középiskolákra

u. m.:

Gymnasium, reál-, kereskedelmi-, felső-
leány-, polgári- flu- és leányiskolákra
tanító és tanítónőképzőkre stb. szükséges

tan- és segédkönyvek

használt és kifogástalan jó állapotban, valamint
ujjonnan is, továbbá az összes elemi iskolák-
ban használt tankönyvek kaphatók, ugyancsak
az összes iskolákban használt író és gyakorló
füzetek, író és rajzszerek, rajztömbök, kör-
zők, rajzdoszkák, fejes és háromszögvonalzó,
festékek, tussok, színezőtinkták stb. legelőnyö-
sebben szerzhetők be

SZABÓ ISTVÁN

antiquariuma, papir-, író- és
rajzszerek kereskedésében

DEBRECEN, Piac-utca 16. szám.
(Álföldi Takarékpénztár épület.) 1580

Diszkrét porcellánból, üvegből, fém-
ből.

Telefon 191. Telefon 191.

Lám Sándor

DEBRECEN, Piac-utca 5. szám.

Az őszi idényre

nagy választék iskolai és irodai fel-
szerelési cikkekben! Tentatartók, gyer-
tyatartók, íróasztali berendezések
és készletek. Internátusok és pensiók
részére porcellán és üvegneműek. Al-
pakka és alpakkaezüst evőeszközök.
Építetűvezési és üvegezési javítási munkák
a legolcsóbban. 1586

Képekterektől nagyválaszték.

Telefon szám 632. Alapított 1893-ban. Telefon szám 632.

Halmágyi Sámuel

tő- és fiók-üzletében DEBRECEN, Piac-u.

Megérkeztek

őszi és téli idényre alkalmas leány- és női felöltők,
:: costümök, ruhák, bluzok, pongyolák, jouponok. ::

Intézeti leány felöltők és kostümök nagy választékban.

Olcsó árak. Külön mérték osztály. Előzékeny kiszolgálás.

Mindenféle ruhát, csipkefüggönyt, ágy- és asztalterítőket legszebben

fest, tisztít, mos és vasal

Agytollat fertőtleníve tisztít

Hrabéczy E. D.

Gőzmosó, Vegytisztító és
Ruhafestő Részvénytársaság.

Főüzlet és gyár: Fióküzletek: Felvevő-telep:
Széchenyi-utca 42. sz. Csapó-u. 30. telefon 668. Piac-utca 22. sz. alatt.
alatt. Telefon 323. sz. Hatvan-u. 11. telefon 578. Glück Ede divataruhá-
zában. Telefon 602. sz.
Miklós-u. 1. telefon 1148.

Egyéves önkéntesek figyelmébe!

Kiszel Sándor

elsőrangú katonai és polgári szabóüzlete, bel- és külföldi szövetek, valamint hadi-
felszerelési cikkek nagyraktára

Debrecen, Kossuth-utca 17. szám. (Simonffy-ház.)

Tényleges és tartalékos tiszttek egyéves önkéntesek

a legelegánsabban, szabályszerint kiváló olcsó árban felszereltetnek. Az anyag jó
minőségéért, valamint előírás szerinti felszereléséért felelősséget vállalok. 1544

Legújabb divatu angol és francia divat öltönyök, vasuti egyenruhák, hadi fel-
szerelések, magyar diszruhák a legfinomabb kivitelben, szavatosság mellett pontos
időre készítettnek.

Arjegyzékkel, felvilágosítással készséggel szolgálók.

Ha modern jó

villamos berendezést
akar, rendelje meg a

Földvári

Debr. Első Elektrotechnikai vállalatánál

Piac-utcai barak.

Telefon szám 168.

Villamoscsillárookban nagy rak-
tár, oxidált és ezüst színek-
ben. Legjobb minőségű valódi
Wolframgöök napi áron. —
Villamhárítók, villamos esen-
gők, magán telefonok beren-
dezése, kipróbálása évi jókar-
bentartása jutányosan. Vidéki
megrendelések gyorsan in-
téztenek.

Telefon: Üzleti 168. sz.
Gyári 816. sz.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűből 5 fillér. Vastagabb betűből 10 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések díja előre fizetendő. Vidékről apró hirdetések díja levéljegyekben is beküldhető.

Levelezés.

Kéz
kezretmos címre levél van, kérem átvenni.

„Boldog lesztek“
„Dóra“ jellegűre kívánt helyre levél ment. 9165

Ajánlat.

Iskolás
gyermeknek teljes ellátást kapnak magános urnőnél. Világos, egészséges lakás, ingyen zongora használat, azonkívül házi oktatásban is résztülnek gyengébb tanulóknak. Magos-u. 14. b

Pince
lakás, szép világos, 15-ra kiadó 8 koronáért. Busi-utca 17. 9114

Lelkész
özü. Balsay Istvánnánál jó ebéd koszt kihordásra kapható és egy utcai szoba két intelligens ur részére teljes ellátással kiadó. — Bethlen-utca 8. 9092

Iskolás
leánykák részére óriás nagy választék fűszer, előlt, karton és moll kötének minden fazonban nagyon olcsón árusítom. Kertész, Sas-utca. 9075

Hat
szobás lakás, két előszoba fürdőszobával nov. 1-ére kiadó. Értekezhetni Verbbézy-utca 6. 9120

Kiadó
világos suterin pince utca négy. Ugyanott egy nyitott stélási és pult jökárban eladó. Arany János-utca 15. 303

Mosónénak
ajánlkozik uri házhoz tisztességes asszony. Nyil-utca 53. szám. 9154

Kiadó
Nagycsere elején Acgádtúfőlen 36 hold föld. Értekezni Patai-telep, Patai-utca 15. szám. 9157

Egy
vagy két üzlethelyiség, fűszer vagy bármily célra alkalmas, átalakítható bármily percben, kiadó. Értekezhetni Arany János-utca 27. 9159

Egy
modern 3 szobás lakás minden hozzátartozóival, parkirozott udvarral, nagy kerttel 3 évre kiadó. Bövebbet a Linoleumban. 9087

Egy
felsőbb osztályu középiskolai tanuló 1—2 kisebb deák tanítását elvállalja. Cim a kiadóba. 9163

Ellátást
kap egy oly felsőbb iskolai szolíd izr. tanuló, ki két kisebb fiúval a délutáni órákban foglalkozna. Cim a kiadóban. 9169

Kovács
eukrásznál lakodalmi díszített rendelését a legújabb kivitelben. Friss sütemények dus választékban 12 fill. Csapó-utca 38. 9171

Kalapos
műhelyembe elvállalok női kalapokat alakítani divatos formára és férfi kalapokat is vasalok, ugyszintén cilindereket. Belleay Lajos kalapos, Miklós-u. 5. udvarban. 9170

Egy
csinos utcai butorozott szoba gázhasználatú kiadó. Deák Ferenc-utca 20. E

Kereslet.

Két
fogathú kocsit keresek egész napra. Dr. Moskovitz orvos, József kir. herceg-u. 18. 9130

Teljes
jártassággal bíró varrólányok felvételnek. Piac-u. 87. özü. Törő Imrénénél. 9125

Tanuló-
lányok felvételnek Női-kalapszalomba. Arany János-u. 1. 9109

Műszaki
irodába kereskedelmít végzett leány alkalmazást talált. Német nyelvet bíró előnyben részesül. Irásbéli ajánlat Máthéi János címen Darabos-u. 54. sz. alá küldendők. 315

Lakatos
tanoncok fizetéssel felvételnek Balla Károly műhelyében, Ajtó-u. 5. 304

Német
francia kisasszony nevelőnői állást kaphat uri háznál. Cim a kiadóhivatallalban. b

Szobaleány
uri családnál alkalmazást nyerhet. Cim a kiadóhivatallalban. b

Irodai
alkalmazást keres közép-korú, nyugdíjas tisztviselő. Cim kiadóban. b

29 éves
keresztény fiatal ember, képzett könyvelő, vasúztel és gépgyárban 10 évet töltött, állást keres azonnali belépésre. Cim B. Sz. Szatmár, Berényi-utca 6. b

Egy
fiatal ember butorozott szobába társnak keresetkít, teljes ellátással. Teleki-utca 32. 9152

Kifutó
fiut 12—15 év körüli, aki irodaszolgái kíséretére alkalmas, állandó szolgálatra keres a Fonciere Posti biztosító intézet helyi főigényőksége (Kossuth-utca 3. sz.) 9153

Női
divatárú üzletben közép iskolát végzett fiuk tanulóknak fizetéssel felvételnek. Nádudvary Lajos cégnél, Piac-u. Barak. 9168

Takarítónő
felvételnek. Korona kenyérgyár, Vargakert. 9164

Iskolás
gyerekeket teljes ellátásra elfogad özevgy urasszony Nap-utca 15. 8807

Jó
karban lévő szőn vagy fa fűtéshez való kályhát veszek. Deutsch Lajos. 9170

Helyi
piacon kellő ösmerettséggel egy üzletvezető és egy segéd fűszer szakmából felvételnek. — Deutsch Albert és fia. 9139

Eladás.

Csonka-u.
16. jól jövedelmező ház jutányosan eladó. 9039

Fodrász
üzlet betegség miatt a homok kertben sürgősen eladó. 9128

Eladó
őcska deszkák, üvegajtók Csapó-utca 16. sz. 9094

Eladó
ajtók, ablakok vasredőnyök üzleti berendezések lapériák, Széchenyi u. 50 9023

Egy
jókarban lévő kerékpár eladó. Bocskai-tér 5. b

Hentesüzlet
husz év óta fennálló berendezéssel eladó. Csapó-utca 40. 8985

Eladó
Nyil-utca 112. számú jól jövedelmező ház. 8829

Egy
jókarban lévő zongora eladó, Szent-Anna-u. 8. 9151

Cipő
felsőrész berendezés gomb lyuk géppel, sima gépekkel betegség miatt eladó. Cim a kiadóban. 9166

Berendezés
áruval együtt azonnal átadó. Diószegi-utca 12. 9167

Kályha
nagy „Meidinger“-féle olcsón eladó Lofkovits Arthur ökszörősnél. 9162

Eladó
vagy kiadó ház, 700 öi földdel, szép gyümölcsfákkal, termés idején 100 métermázsá barackot terem. Boldogkert, Uszó-u. 7. szám. 9160

Eladó
Bötvös-utca a 85. számú adómentes jól jövedelmező ház előnyös feltételekkel eladó. Értekezhetni ott a tulajdonos urral, vagy Patáki, Csapó-utca 10. 9161

!!BUTOR!!

Telephón 377 és 484
Modern asztalos és kárpitos butorok lakberendezések menyasszonyi kelengyék óriási választékban
VARGA JÓZSEF
DEBRECEN, Piac-utca 44. 1468
az udvarban.

§ Szabászat, varás

és minta rajzolásból úgy a francia mint az angol módszer szerint alapos oktatást nyerne csak **kizárólag intelligens leányok** özü. **Knothy Kovácsné Silye Gabriella** Kossuth-utca 45. szám alatti szabászati és varró iskolájában. Beiratkozás bármely napon, Vasár- és ünnepnapok kivételével regge 9—12-g, délután 3—5-ig. 1466

A gyenge hajítás
egerverő fáva növekszik.
Kis forgalomóriási vá fejleszthető szakszerű izléses

NYOMDÁSZAT

igénybevételével
Pénzüntézetek, Kereskedelmi iparvállalatok forduljanak bizalommal

Mihály Sámuel

könyvnyomdája, papírüzlete és Irodaberendezés és szaküzlete haz
Telefon 106.

Bevásárlásomból hazaérkezve, tudatjuk a tisztelt közönséget, hogy az őszi raktár **női felöltők, gyermek köpenyek, női és leány kalapok** kerülnek eladásra a legszebb kivitelbe 1482

Rózsánál Kistemplombazárban.